

Bijlage 2 bij de brief "Uitvoering van toezeggingen AO Grondstoffen en Afval d.d. 25 juni 2015 en stand van zaken diverse acties beleidsprogramma VANG": Voortgangsbrief Raamovereenkomst Verpakkingen

1. Brancheverduurzamingsplannen

Aanleiding

Tijdens het Algemeen Overleg Grondstoffen en Afval van 25 juni jl. heeft mijn voorganger toegezegd uw Kamer te informeren over de stand van zaken van de brancheverduurzamingsplannen en de hoogst haalbare doelen. Met de onderstaande toelichting wordt uitvoering gegeven aan deze toezegging.

Doel

In de Raamovereenkomst Verpakkingen 2013 – 2022 en het bijbehorende Addendum hebben gemeenten, het verpakkende bedrijfsleven en de Rijksoverheid nadere afspraken gemaakt om tot verdere verduurzaming van verpakkingen te komen. Dit gebeurt onder meer door het opstellen en uitvoeren door het verpakkende bedrijfsleven van de zogenaamde 'brancheverduurzamingsplannen verpakkingen'. Uitgangspunt voor de plannen zijn de hoogst haalbare doelen voor de product-verpakkingscombinatie in het licht van de algehele milieudruk hiervan. De plannen liggen in het verlengde van de Europese verplichting inzake de essentiële eisen voor verpakkingen en geven daar dus concreet invulling aan.

Het Kennisinstituut Duurzaam Verpakken (KIDV) heeft voor het opstellen van de brancheverduurzamingsplannen een aanpak ontwikkeld, waarbij de hoogst haalbare doelen worden gebaseerd op de prestaties van koplopers uit de branches. De huidige plannen richten zich op 2018, maar hiertoe beperkt het verduurzamingsproces zich niet. In 2017 zal aan de branches namelijk gevraagd worden hetzelfde te doen voor de periode 2018- 2022. In de Raamovereenkomst en het Addendum is ook afgesproken dat het KIDV de hoogst haalbare doelen vaststelt. Voor het inhoudelijk toetsen van de plannen en de doelen heeft het KIDV een toetsingscommissie ingesteld, bestaande uit vier wetenschappers van vier verschillende universiteiten die onder regie van het KIDV de toetsing uitvoert. Na toetsing door de toetsingscommissie worden de plannen en toetsingsdocumenten voorgelegd aan de leden van de Raad van Advies (RvA) van het KIDV. Deze maken hun adviezen kenbaar aan het KIDV-bestuur. Op basis van de adviezen van de toetsingscommissie en de RvA stelt het KIDV-bestuur de brancheverduurzamingplannen met de bijbehorende hoogst haalbare doelen vast.

Stand van zaken

Op 3 juli jl. heeft het KIDV-bestuur een brief¹ aan mijn voorganger gestuurd over de vaststelling van de hoogst haalbare doelen uit de eerste set brancheverduurzamingsplannen. Deze vastgestelde plannen vertegenwoordigen bijna 70% van de hoeveelheid verpakkingen (in gewicht) die op de markt gebracht worden. In de afgelopen maanden zijn nog meer plannen voor toetsing voorgelegd. Afgesproken is dat het KIDV voor het einde van dit jaar de betrokken partijen informeert over de stand van zaken met betrekking tot de resultaten van de toetsing en over de vaststelling van de overige plannen. De verwachting is dat dit jaar voor 75% van de hoeveelheid verpakkingen plannen vastgesteld zullen zijn. Hoewel de plannen later zijn vastgesteld dan oorspronkelijk de bedoeling was, is dit een mooi resultaat, gezien de complexiteit van het vaststellen van hoogst haalbare doelen die bijdragen aan het verlagen van de algehele milieudruk. De vastgestelde hoogst haalbare doelen zullen waar mogelijk opgenomen worden in de hiervoor op te stellen ministeriële regeling. Hiermee worden deze doelen een mogelijke manier voor producenten en importeurs om invulling te geven aan de Essentiële Eisen die vastgelegd zijn in de Europese richtlijn verpakkingen.

Daarnaast kunnen producenten en importeurs van verpakkingen voldoen aan hun verplichtingen voor de Essentiële Eisen door te werken met de hiervoor opgestelde NEN-normen of op een andere manier aannemelijk maken dat ze voldoen aan de Essentiële Eisen.

¹ <https://www.kidv.nl/onderzoek/lopende-projecten/3756/brancheverduurzamingsplannen.html>

Er wordt nu een vertaalslag gemaakt van de vastgestelde doelen, zodat deze als technische specificatie voor product-verpakkingscombinaties in de ministeriële regeling opgenomen kunnen worden als concretisering van de Essentiële Eisen. Deze 'maatwerkeraanpak' biedt kansen voor het verpakkende bedrijfsleven om met zo laag mogelijk administratieve lasten zoveel mogelijk verpakkingen te verduurzamen en te voldoen aan hun verplichtingen. Bovendien kan de handhaving effectiever plaatsvinden.

Voor de branches die (nog) geen plan hebben ingediend en/of van wie het plan is afgekeurd of niet toetsbaar is verklaard door de toetsingscommissie, treed ik begin 2016 in overleg met de betrokken partijen om te bezien hoe met deze branches om te gaan. Ik zal uw Kamer in de jaarlijkse voortgangsrapportage over de Raamovereenkomst hierover informeren.

2. Pilot retourpremies voor kleine PET-flesjes en blikjes

Aanleiding

Op 14 oktober jl. heeft mijn voorganger uw Kamer per brief² geïnformeerd over de pilot voor inzameling van onder meer PET-flesjes, blikjes en eventueel andere verpakkingsmaterialen en is het plan van aanpak toegestuurd. De pilot is een initiatief van het Afvalfonds Verpakkingen en de VNG in samenwerking met Stichting Natuur en Milieu (de Coalitie). De pilots starten op 1 januari 2016. De uitkomsten van deze pilots dienen als basis voor een landelijk programma 'Nieuwe beloningssystemen' dat per 1 januari 2018 van start zal gaan.

Doel

Deze coalitie gaat samen met maatschappelijke organisaties de strijd aan tegen zwerfafval dat mede veroorzaakt wordt door PET-flesjes en blikjes. Alternatieve vormen van inzameling dragen zo tevens bij aan meer recycling van kunststof en blik.

De gemeenten gaan de uitdaging aan om in samenwerking met maatschappelijke organisaties met innovatieve en effectieve inzamelmethoden het zwerfafvalprobleem te bestrijden. Daarbij zijn diverse beloningen mogelijk, zoals financiële vergoedingen via deelnemende verenigingen en clubs of alternatieve beloningen, zoals schoolontbijten of buurtfeesten.

Stand van zaken

De gemeenten, die vanaf 1 januari 2016 van start willen, konden zich tot 15 november aanmelden voor deelname aan de pilot. Op dit moment worden de aanmeldingen beoordeeld. Naar ik heb begrepen, is er veel enthousiasme bij de gemeenten om mee te doen met de pilot.

Uiterlijk 15 december a.s. ontvang ik een overzicht van de pilots die vanaf 1 januari 2016 zullen starten. Tot 15 februari 2016 kunnen gemeenten zich nog aanmelden voor de tweede ronde, waarbij de pilots starten vanaf 1 april 2016.

In de brief van 14 oktober jl. is uw Kamer ook geïnformeerd over de monitoring van deze pilot. In opdracht van IenM heeft het KIDV onderzoek gedaan naar de inrichting van de monitoring van deze pilot. De resultaten daarvan zullen worden gebruikt om in overleg met het verpakkende bedrijfsleven, de VNG en Stichting Natuur en Milieu opdracht te geven voor de monitoring van de pilots. Een goede nulmeting zal hier onderdeel van uitmaken.

² Kamernummer: 30872/28694, nr. 200